

4. Ana dilimizi korumalı, gelecek nesillere doğru bir şekilde aktarmamızı önermektedir.

5. Ana dilimiz sermemiz bizim bebeklikten bu yana o dili konuşup o dili duymamız anlamamızdır.

NOKTALAMA İSARETLERİ

Nokta (.)

* Cümlelerin sonuna konur.

Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur.

* Bazı kısaltmaların sonuna konur.

Alb. Dr. Yrd. Doç. Prof.

* Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.

3. II. Mehmet XV. Yüzyıl

* Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.

3, 4 ve 7. maddeler XII - XIV. yüzyıllar arasında

* Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.

I. 1. A. a.

* Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

29.5.1453

* Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz.

29 Ekim 1923

* Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

Tren 19.15'te kalktı. Toplantı 13.00'te başladı.

* Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.

1.000 326.197

* Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır.

$$4,5 = 20$$

Virgül (,)

* Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

Fırtınadan , soğuktan , karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak , aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum.

Sessiz dereeler , solgun ağaçlar , sarı güller

Dillenmiş ağızlarında tutuk dilli gönüller

* Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

Uyandı , yüzünü yıkadı , giyindi , işe gitmek için evden çıktı.

* Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.

...mefendi , merdivenlerde ağlunun ayak seslerini

duyar duymaz, hasretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti.

* Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırma için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

Ece, çok sevdiğim dostum, yarın gidiyor.

* Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında konur.

Aksam, yine aksam, yine aksam,
Göllerde bu den bir kâş olsam!

* Tırnak içinde olmayan alinti cümlelerinden sonra konur.
Muğla'ya yarın gideceğim, dedi.

* Konuşma sırasından sonraki alinti cümlesinin bitimine konur.

- Bu aksam Ankara'ya gidiyor musunuz, diye sordu.

* Edebi eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.

Bahçe kapısını açtı. Sermet Bey'e,

- Bu anahtar köşkü de açar, dedi.

* Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, basüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra konur.

Peki, gideriz.

Olur, ben de size katılıyorum.

Haydi, geç kalıyoruz.

* Ögelei arasında virgöl bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

At ölür , meydan kalır ; yiğit ölür , san kahr,

* İki den fazla eş değer ögeler arasında virgöl bulunan cümlelerde özneden sonra noktalı virgöl konabilir.

Yeni usul şirrimiz ; zevksiz , köksüz , acemice görünüyordu.

İki Nokta (:)

* Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.

Milli Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım :
Ömer Seyfettin , Halide Edip Adivar , Ziya Gökalp , Mehmet Emin Yurdakul , Ali Canip Yöntem.

* Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur.

Kendimi takdim edeyim : Meclis kâtiplerindenim.

* Karşılıklı konuşmalarda , konuşan kişiye belirlenmiş sözlerden sonra konur.

Bilge Kağan : Türklerim , isitin !

Üstten gök gökmedikçe ,

alttan yer delinmedikçe

ülkenizi , törenizi kim bozabilir sizin ?

* Edebi eserlerde konuşma bālânından önceki ifadenin sonuna konur.

- Buğdayla arpadan başka ne biter bu topraklarda ?

Ziraatçı sayar :

- Yulaf, pancar, zerzevat, tütün...

* Matematikte bölme isareti olarak kullanılır.

$$56 : 8 = 7$$

$$100 : 2 = 50$$

Üç Nokta (...)

* Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur,

Ne çare ki çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu da bu yanı...

* Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur.

Arabacı B... 'a yaklaştığı söylüyor, ikide bir fırsat bulurarak arabanın iğine doğru basını geviriyordu.

* Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur;

... derken sehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı...

* Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur,

Sana uğurlar olsun ... Ayrılıyor yolumuz!

* Ünlü ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.

Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar:

— Koca Ali ... Koca Ali, be! ...

* Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

- Yabancı yok!
- Kimsin?
- Ali...
- Hangi Ali?
- ...
- Sen misin, Ali usta?
- Benim!...

Soru İşareti (?)

* Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur:

Ne zaman fükenecek bu yollar, arabacı?

* Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

Gümrükteki memur başını kaldırdı:

- Adınız?

* Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

Yunus Emre (1240? - 1320), (Doğum Yeri:?)

1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

Ankara'dan Antalya'ya arabayla üç saatte (?) gitmiş.

Ünlem İşareti (!)

* Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.

Hava ne kadar da sıcak !

Aşk olsun !

Vah vah !

* Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.

Ordular ! İlk hedefiniz Akdeniz' dir, ileri !

Dur, yolcu ! Bilmeden gelip bastığın

Bu toprak bir devrin battığı yerdir.

* Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay gırtlak içinde ünlem işareti kullanılır.

İsteseymiş bir günde bitirirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).

Adam, akıllı (!) olduğunu söylüyor.

Kısa Çizgi (-)

* Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.

Soguktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bilmem.

* Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur, bitişik yazılır.

Küçük bir sürü -dört inekle birkaç koyun- köye giren geniş yolun ağzında durmuştu.

* Arasında, ve, ile, ile ... - den ... - e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır

Aydın - İzmir yolu

Türk - Alman ilişkileri

Ural - Altay dil grubu

09.30 - 10.30

* Cümle içinde sayı adlarının yinelenmesinde araya kısa çizgi konmaz.

Üç beş kişi geldi.

* Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılır.

$$50 - 20 = 30$$

* Sifirdan küçük değerleri göstermek için kullanılır.

$-2^{\circ}C$

Uzun Çizgi (—)

* Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna konuşma çizgisi de denir.

Frankfurt'a gelene herkesin sorduğu sorulardır :

— Eski şehri gezdin mi ?

* Oyalarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir.

Sıtkı Bey — Kaleyi kurtarmak için daha güzel bir çare var.
Gerçekten ölecek adam ister.

İslam Bey — Ben daha ölmedim.

* Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.
Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu ;
"Hancı dedim, bildin mi Maraslı Seyhaçlı'ny ?"

Tırnak İşareti (" ")

* Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

"İzmir üzerine dünyada bir şehir daha yoktur!" diyorlar

* Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.

Bugün öğrenciler "Kendi Gök Kubbemiz" adlı şiiri incelediler.
"Yazım Kuralları" bölümünde bazı uyarılara yer verilmisti.

* Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmaz.

Paulo Coelho'nun "Simyacı"yı okudunuz mu ?

Tek Tırnak İşareti (‘ ’)

* Tırnak içinde verilen cümlelerin içinde yeniden tırnaca alınması gereken bir sözü, ibareyi belirtmek için kullanılır.

Edebiyat öğretmeni "Şiirler içinde 'Han Duvarları' gibisi var mı ?" dedi ve Faruk Nafiz'in bu güzel şiirini okumaya başladı.

Yay Ayrak (Parantez) ()

* Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlelerin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.

Yunus Emre'nin (1240? - 1320)...

İmek fiilinin (ek fiil) geniş zamanı şahıs ekleriyle şekillenir.

* Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.
İhtiyar — (Yavaş yavaş Kaymakam'a yaklaşıyor.) Ne oluyor beyefendi? Allah rızası için bana da anlatın...

* Alıntıların aktarıldığı eseri, yazarı ve künye bilgilerini göstermek için kullanılır.

Eşin var, aşyanın var, baharın var ki beklerdin

Kıyametler koparmak neydi ey bülbül, nedir derdin?

(Mehmet Akif Ersoy)

Köşeli Ayrak (Köşeli Parantez) []

* Ayrak içinde ayrak kullanılması gereken durumlarda yay ayraktan önce köşeli ayrak kullanılır.

Halikarnas Balıkcısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)]
en güzel eserlerini Bodrum'da yazmıştır.

Resme İşareti (°)

* Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.

Kurtuluş Savaşı'nı Fatih Sultan Mehmet'e

Mehmet Emin Yurdakul'dan

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'na

* Özel adlara getirilen yapım ekleri ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.

Türkçe

Türkçenin

Müslümanlık

Müslümanlıkta

Avrupalı

Aydınlı

* Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yer adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisine

Türk Dil Kurumundan

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığının

Bakanlar Kurulunun

Danışma Kurulundan

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin 2'nci Oturumunda

* Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur.

TBMM'nin

TOK'nin

BM'de

ABD'de

* Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.

1985'te

8'inci madde

2'nci kat

* Seslerin ökü ve söyleyiş gereği düstüğünü göstermek için kullanılır.

Bir ok attım karlı dağın ardına

Düstüm m'ola sevdiğimin yurduna

İl yanmazken ben yanarım derdine

Engel aramızı açtı n'eyleyim (Karacaoğlan)

Güzelliğin on par'etmez.

Bu bendeki aşk olmasa (Âşık Veysel)